

Degree programme	Type	Course
Sociology	OP	4

Contact lecturer

Name : Maribel Garcia Gracia

Email : maribel.garcia@uab.cat

Teaching staff

Rafael Merino Pareja

Group languages

You can consult this information at the [end](#) of the document.

Prerequisites

It is recommended to have taken the Sociology of Education course.

Objectives

To analyze the educational reality of a territory using the knowledge and tools of the sociology of education, as well the intervention in social policies at the local level. In this way, an applied approximation of the theoretical and conceptual frameworks to the socio-political reality of education is sought, both in the formal and non-formal dimension.

The specific objectives are as follows:

- To know how to apply the theoretical foundations of the sociology of education and of education policy to the socio-educational diagnosis of a particular territory.
- To recognize, at local level, the main educational issues as a synthesis of the socio-political viewpoint.
- To develop critical thinking in analysing the current educational challenges.
- To understand the origin, the consequences and the social, legislative and political constraints that frame the socio-educational intervention at the local level.
- To identify the socio-educational programmes, resources and services deployed in the territory as a political response to the main educational problems.

Learning outcomes

1. Students must be capable of managing their own time, planning their own study, managing the relationship with their tutor or adviser, as well as setting and meeting deadlines for a work project.
2. Searching for documentary sources starting from concepts.

3. Developing self-learning strategies.
4. Respecting the diversity and plurality of ideas, people and situations.
5. Defining the appropriate sociological concepts in order to interpret the educational and school phenomena.
6. Comparing the different theoretical approaches about education.
7. Distinguishing the social interpretations of education according to these approaches.
8. Expressing the debates regarding these approaches, that refer to education.
9. Distinguishing the underlying social phenomena of educational policies and conflicts.
10. Comparing the reading of educational phenomena from several ideologies of the social reality of Spain and Catalonia.
11. Distinguishing sociological concepts, as well as the methods and techniques of social investigation commonly used to analyse education.
12. Distinguishing sociological concepts concerning education adopted by the actors involved in the educational system.
13. Relating the explanations of educational inequalities with general theoretical and methodological debates.

Contents

1. Introduction. Analysis of local educational policy and fields of intervention.

1.1. Local education policy and fields of intervention

1.2. Analysis and evaluation of socio-educational programmes, resources and devices in the territory.

1.3. Educational inequalities in the territory. Urban and school segregation.

2. Regulatory and competence frameworks of the public administration.

2.1. Normative and regulatory framework of the Educational System in Spain and Catalonia.

2.2. The competences (and incumbencies) of the municipalities.

2.3. Education policy, multilevel governance and decentralisation in Europe.

3. The School and its setting.

3.1. Participation in schools. The role of the families associations. School Councils. Learning Communities.

3.2. School and Environment: Local Plans and Educational Plans Environment: Towards intersectorality of

policies?

3.3. The educating city: The children's city. The City's Educational Projects and the Charter of Educating Cities.

4. The School and the Territory.

4.1. Conceptual framework and intervention criteria for the accompaniment of educational transitions: the biographical and life cycle perspective.

4.2. Early childhood.

4.3. Compulsory schooling

4.3.1. Accompanying the transition from primary school to secondary school: remedial classes and improving success

4.3.2. Local plans to combat truancy and improve success

4.4. Local devices to accompany transitions after compulsory school

4.4.1. Educational, training and early school leaving pathways.

4.4.2. \"Second Chance\" programmes

4.4.3. Vocational training and local labour markets

4.4.4. Dual Vocational Training.

4.5. Further education

4.5.1 \"Life Long Learning\".

4.5.2. Training for job.

4.5.3. Education and citizenship

Learning activities and methodology

Title	Hours	ECTS	Learning outcomes
Teacher exhibitions	30	1.2	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Reading, field work, report writing.	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tutoring and monitoring of the work	30	1.2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Seminars	15	0.6	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Classes are structured into three types of activities:

1. Presentations, by the teachers, of the contents and basic questions of the syllabus. It is carried out with the whole class group and allows the identification of the main problems and the exposition of the main contents through an open and active participation of the students.
2. Working seminars in the classroom.
3. Presentations of assignment by students.

Beyond the face-to-face sessions, autonomous work will be requested for the elaboration of the course work and the preparation of seminars and presentations.

Annotation: within the schedule set by the centre or degree programme, 15 minutes of one class will be reserved for students to evaluate their lecturers and their courses or modules through questionnaires.

Assessment

Continuous assessment activities

Title	Weight	Hours	ECTS	Learning outcomes
Work about a territory	50	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Portfoli Delivery	20	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Exhibition of the work	30	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13

The evaluation will be continuous and will be based on the following evidence:

- Preparation and submission of a 'portfolio' (reflective synthesis) of the learning achieved (20%). It is recommended to make a daily learning record that can be handed in as an appendix. The maximum length of the synthesis will be 5 pages.
- The completion of a course work on a territory, which will have a part of group work (25%) and a part of individual work on two socio-educational devices or programmes of the chosen territory (25%).
- Oral presentations: Two individual presentations (15%) and a collective presentation of the work (15%).

The territory of analysis will be agreed with the students. It will preferably be located in a large municipality or in a district of a large city.

In order to be able to make an average with the evaluation activities it is necessary to obtain, at least, a 5 in each one of the empirical evidences that integrate the evaluation system.

Class attendance is compulsory: the student must attend a minimum of 80% of classes in order to benefit from the continuous evaluation modality. It is considered NOT EVALUABLE (NA) when the student does not present any of the required evaluative evidences or in the case of a number of absences exceeding the established number.

The result of the evaluation activities will be available within twenty working days after their presentation.

To participate in the recovery of the student must have been previously evaluated in a set of activities the weight of those equivalent to a minimum of two thirds of the total evaluation activities.

Copying or plagiarism constitutes a crime that may represent suspending the subject. A work, activity is considered to be "copied" when it reproduces all or part of the work from one / to another /to a colleague / to or make use of artificial intelligence for their realisation.

A piece of work or activity will be considered "plagiarised" when it presents as original a part of a text written by another author without citing the sources, regardless of whether the original sources are in print or digital format.

The performance of any irregularity in an assessment activity (academic fraud, plagiarism, or misuse of AI) that may lead to a significant change in the grade will result in that activity being graded with a 0. The use of Artificial Intelligence (AI) technologies is allowed for support tasks, such as bibliographic or information searches. The student must clearly identify which parts have been generated using this technology and specify the tools used.

Single assessment

The course includes the option of single assessment.

In the case of a single assessment, a reasoned application must be made to the faculty in accordance with the terms established by the latter, as well as informing the teaching staff of the subject.

The single assessment of this subject will consist of two evaluation evidences: an individual work and an exam. Each of these parts will count for 50% of the final mark. The exam will take place on the date stipulated in the faculty's calendar, on which date the paper will also be handed in. This work will be individual and will have the same characteristics as the coursework proposed for the whole student body.

In case the student who participates in the single assessment does not pass the exam/work, he/she has the right to retake the exam/work on the date stipulated by the faculty.

The revision of the final qualification follows the same criteria as for the continuous assessment, 20 working days.

5-10 minutes of a lesson will be set aside for students to respond to the teacher performance evaluation and subject evaluation surveys.

The use of Artificial Intelligence (AI) technologies is permitted for support tasks, such as bibliographic or information searches. The student must clearly identify which parts have been generated using this technology and specify the tools used.

Bibliography

BASIC REFERENCES

- Ajuntament de Barcelona (1999) Per una ciutat compromesa amb l'Educació. Institut Municipal d'educació. Ajuntament de Barcelona. Vol. 1. 503 pp. http://www.diba.cat/documents/113230/113692/abs_acomp_esc.pdf
- ALBAIGÈS, B. (2012). "Desigualtats territorials i corresponsabilitat dels ajuntaments en el desplegament de polítiques educatives" dins Leonardo Díaz, ed. *Polítiques públiques dels municipis catalans*, Barcelona: Fundació Carles Pi i Sunyer. http://ddd.uab.cat/pub/lilibres/2012/90296/polpubmuncat_a2012.pdf
- ALEGRE, M.A.; COLLET, J. (2007). *Els plans educatius d'entorn: debats, balanç i reptes*. Barcelona: Fundació Bofill, Informes Breus, n. 9.
- ALVIRA MARTIN, F. (1996) Metodología de evaluación de programas. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.
- BLASCO, J (2016). De l'escola bressol a les polítiques per a la petita infància. Barcelona: Fundació Bofill.
- BRUGUÉ, Q (2022) La Governança en els ecosistemes educatius locals. Destil·lats en Educació. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Carta de Ciutats Educadores.
<http://www.bcn.cat/edcities/aice/adjunts/Carta%20Ciutats%20Educadores%20%202004.pdf>
- CASAMITJANA, M; CASANOVAS, M., FORMARIZ, A (2005). La formació de persones adultes a Catalunya: propostes per afavorir la participació i evitar la desigualtat. Barcelona: Fundació Bofill, col·lecció Debats, n. 9. <http://www.fbofill.cat/sites/default/files/396.pdf>
- COMAS SABAT, M. (Dir) (2014). Llibre blanc de la participació de les famílies a l'escola. Fundació Jaume Bofill. Col·lecció Informes Breus, núm.554. <http://www.fbofill.cat/sites/default/files/593.pdf>
- COMAS, M. (2019). Okupes a l'escola: *La veu de les famílies en el sistema educatiu*. Vic: Eumo.
- EUROPEAN COMMISSION (2001). SecondChanceSchools. TheResults of a European Pilot Project. Recuperat a <https://eric.ed.gov/?id=ED480332>
- FUNES I ARTIAGA, J. (2008). "L'acompanyament educatiu dels infants i adolescents, de les seves famílies, de les escoles, des del municipi". *De Prop: Revista de política educativa local*, núm. 26
- GARCIA GRACIA, M (2013) "La evaluación de los proyectos de mejora de la escolarización y lucha contra el absentismo" a Absentismo y Abandono escolar. La persistencia de una problemática escolar y social. Ed Síntesis, Madrid, 196 pp.
- GARCIA GRACIA, M (2014) "Itineraris d'abandonament escolar prematur i acompanyament a les transicions després de l'escola obligatòria". REVISTA FÒRUM. Organització i Gestió Educativa. Núm.035 - Setembre,- Desembre 2014.
<http://forum.grao.com/revistes/forum/35-l-abandonament-escolar-prematur/itineraris-d-abandonament-escolar-pr>
- GARCIA GRACIA, M (2016) L'acompanyament a les transicions educatives com a política contra l'abandonament escolar prematur i la millora de l'èxit. A *Revista catalana de Pedagogia*. Vol. 10. Pp.33-45.
<http://revistes.iec.cat/index.php/RCP/article/view/142220>
- GARCIA GRACIA, M (2012) PROGRAMA D'ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT I MILLORA DE L'ÈXIT ESCOLAR. Barcelona, DIBA.
<https://www.diba.cat/documents/113226/127467/AcompanyamentFLE.pdf/a842076f-4894-4f97-9ece-6c664e05a>
- GARCIA, M. MERINO, R. (2009). "Las transiciones de los adolescentes después de la escuela obligatoria. Cambios sociales y respuestas socioeducativas en el territorio" *Revista de Educación Social*, núm. 42 (47-60)
<https://dialnet.unirioja.es/ejemplar/229989>
- GARCÍA, M., CASAL, J., MERINO, R., SÁNCHEZ-GELABERT, A. (2013). "Itinerarios de abandono escolar y transiciones tras la Educación Secundaria Obligatoria", *Revista de Educación* -22(Madrid), 361.

<http://www.mecd.gob.es/revista-de-educacion/numeros-revista-educacion/numeros-anteriores/2013/re361.html>

GONZALEZ MOTOS (2020) Son efectius els programes de lluita contra la segregació escolar? Ivalua &, Fundació Jaume Bofill. Col·lecció. *Que funciona en educació*

http://perfileseducativos.unam.mx/iisue_pe/index.php/perfiles/article/view/59015

IGOP (2005). *Els projectes educatius de ciutat (PEC): anàlisi de l'experiència acumulada. Nova proposta metodològica*. Diputació de Barcelona, Àrea d'Educació, Col·lecció Guies Metodològiques núm. 7.
https://www.diba.cat/documents/113226/127468/educacio-pdf-guia_m7-pdf.pdf/0010b680-da58-4562-8cc2-49d2

MERINO, R., OLMEDA, E., GARCIA-GRACIA, M., & PALOMARES, D. (2022). Jóvenes y segunda oportunidad: Cambios en las trayectorias formativas y laborales. *Profesorado, Revista de Currículum y Formación del Profesorado*, 26(3), 221-241.

PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA. (2019)

http://www.sindic.cat/site/unitFiles/6058/Pacte%20segregacio%20escolar%202018_definitiu.pdf

PEDRÓ, F. (2009). *Descentralització i municipalització de l'educació als països de l'OCDE* Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. CERI-OCDE.

SAURI, E., & GONZALEZ, S. (2022). Justificacions i condicionants de la tria de cura en el 0-3: ¿és la pública una opció per a mi?. *Revista Papers*, 2022, vol. 107, num. 3, p. 1-27.

TERMES, A., & SELLARÈS, B. (Coords.). (2026). *Educació i justícia territorial: el paper dels municipis en la reducció de desigualtats* (Papers, 68). Institut Metropolí.
<https://www.institutmetropoli.cat/ca/revistapapers/n-68-educacio-i-justicia-territorial-el-paper-dels-municipis-en-la>

TONUCCI, F. (1997). *La ciutat dels infants*. Barcelona: Barcanova

ADDITIONAL BIBLIOGRAPHY

Ajuntament de Barcelona (1990) *La Ciutat Educadora*. ISBN: 84-7609.397-7 653 pp.

ALBAIGÈS, B (2008) *Cap a la promoció de polítiques integrades de millora de l'èxit escolar*. Àrea d'Educació de Diputació de Barcelona www.diba.es/educacio.

ALEGRE, M.A.; ATILLO, F. (2013). "Joves Ni-Ni: característiques i respostes efectives", a Martínez, M.; Albaigés, B. *L'estat de l'educació a Catalunya*. Anuari 2013. Barcelona: Fundació Bofill.

ALEGRE, M.A. et al. (2017). *Guiapràcticad'avaluació de programes del tercer sector social*. Ivalua.
https://ivalua.cat/sites/default/files/2019-10/22_06_2017_07_58_20_Guia_15_tercersector.pdf

BENITO, R. I GONZÀLEZ, I. (2007). "Lògiques de tria escolar" dins Ricard Benito i Isaac González. *Processos de segregació escolar a Catalunya*. Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/sites/default/files/464.pdf>

BOLIVAR, A (Coord) (2009). *Absentismo y abandono escolar. Políticas y buenas prácticas*. En Monográfico Escuela. Pp.3-23.
https://www.researchgate.net/profile/Antonio_Bolivar/publication/286884137_Absentismo_y_abandono_escolar_F

BONAL, X (2012) *Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local*. Fundació Jaume Bofill. Ed Mediterrània. Serie Polítiques, núm 78

DELORS, J.(coord.) (1996). *La educación encierra un tesoro*. Santillana/UNESCO.

DIBA (2012) *PROGRAMA D'ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT I MILLORA DE L'ÈXIT ESCOLAR*.
<https://www.diba.cat/documents/113226/127467/AcompanyamentFLE.pdf/a842076f-4894-4f97-9ece-6c664e05a>

DIBA (2014) *Panel de polítiques Educatives Locals*.

<http://www.diba.cat/documents/113226/127467/pel2014.pdf/01919ae4-3da0-405a-9655-56e2ead6da7a>

ESPINACH, M., PELLEJÀ, L., GARSABALL, A., (2006). Valoració inicial de la implementació dels plans educatius d'entorn. Cerdanyola del Vallès, 2006

ESTRADA, M., CAUSSA, A., VERRIÉ, M. (2022). Mai no és tard per aprendre. Reptes i necessitats de la formació durant l'etapa adulta. Fundació Bofill, Informes Breus, n.73.

<https://fundaciobofill.cat/publicacions/etapa-adulta>

GARCIA GRACIA, M (2009). Marc teòric i metodològic per al desenvolupament de plans d'absentisme i acompanyament a l'escolarització. Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 85 p.

http://www.diba.cat/web/educacio/recursos/publica/publicacions/p_a_edu

GARCIA GRACIA, M., & RAZETO PAVEZ, A. (2019). ¿Por qué faltan los jóvenes a la escuela?. *Perfiles Educativos*, 41(165), 43-61. <https://doi.org/10.22201/iisue.24486167e.2019.165.59015>

GENERALITAT DE CATALUNYA. Departament d'Educació i Formació Professional. (2025). *Pla d'acció contra l'abandonament escolar prematur*.

<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/documents-tecnics/pla-contrabandonament-escolar-p>

JIMENEZ FRIAS, R (dir.) (2010). La educación de personas adultas en el marco del aprendizaje a lo largo de la vida. Madrid: UNED.

Ley 15/2014, de 16 de septiembre, de racionalización del Sector Público y otras medidas de reforma administrativa https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2014-9467

Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las Bases del Régimen Local.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-5392&p=20131230&tn=2>

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

<https://www.boe.es/boe/dias/2006/05/04/pdfs/A17158-17207.pdf>

Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa.

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-12886

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. BOE-A-2020-17264 Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

Real Decreto 659/2023, de 18 de julio, por el que se desarrolla la ordenación del Sistema de Formación Profesional. BOE-A-2023-16889 Real Decreto 659/2023, de 18 de julio, por el que se desarrolla la ordenación del Sistema de Formación Profesional.

MARÍ-KLOSE,, M. [coo.] (2010) Acompanyament a l'escolaritat. Pauta per un model local de referència. Diputació de Barcelona. Àrea de Presidència

MARTÍN CRIADO, E., RÍO, M.A., CARVAJAL SORIA, P. (2014). "Prácticas de socialización y relaciones con la escolaridad de las familias más alejadas de la norma escolar." *Revista de la Asociación de Sociología de la Educación*, 7(2). <http://rase.ase.es/index.php/RASE/article/view/335>

MARTINEZ, M. (2024), Panel sobre els centres i serveis municipals de formació de persones adultes. Estat de la qüestió. Panel 2020-21. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació.

<https://www.diba.cat/documents/d/oel/article-mmartinez>

MERINO, J.; CAMPDEPADROS, R. (2015), "En quin moment està la Llei de Barris a Catalunya?" Àmbits, gener 2015.

NOVELLA, A.M.; LLENA, A. (2016). Infància i participació política. Recull d'experiències de consells d'infants i/o adolescents de Catalunya.

PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA. (2019)

http://www.sindic.cat/site/unitFiles/6058/Pacte%20segregacio%20escolar%202018_definitiu.pdf

PLANDIURA, R (2009). "La Llei d'educació des del món local". *De Prop: Revista de política educativa local*, núm. 32.

REBOLLO, O [coord.]. Document marc sobre participació de la infància al municipi. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació, 2006

RUIZ, A (2015). Guía práctica para el diseño y la realización de evaluaciones de políticas públicas. Enfoque AEVAL. Agencia Estatal de Evaluación de las Políticas Públicas y la Calidad de los Servicios, Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas.
<https://funcionpublica.digital.gob.es/dam/es/portalsefp/evaluacion-politicas-publicas/Documentos/Metodologias/C>

SANCHEZ GELABERT, A (2017), L'Educació al llarg de la vida a Barcelona: educació post-obligatòria i practiques educatives comunitàries, Barcelona: Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona IERMB. <https://eric.ed.gov/?id=ED480332>

SANZ, J. (coord.). «Anàlisi d'experiències internacionals de les principals Actuacions dels Plans Educatius d'Entorn 0-20. Servei d'Orientació d'Àmbit comunitari». [en línia]. Barcelona: Subdirecció General de Suport i Atenció a la Comunitat Educativa del Departament d'Educació; IVALUA, 2020. https://www.ivalua.cat/sites/default/files/2020-03/1_SOAC.pdf

SÍNDIC DE GREUGES (2008). Informe extraordinari: La segregació escolar a Catalunya. Capítol 3: Anàlisi de la segregació escolar a Catalunya: El cas de l'alumnat immigrat. pp. 21-37. http://www.sindic.cat/site/unitFiles/2266/segregacio_escolar_web.pdf

ÚCAR, X. (Dir.) (2008). Pla marc d'avaluació participativa dels plans comunitaris de Catalunya. Bellaterra: GAPEF-GIPE

VALLES, M. (2000): Técnicas cualitativas de investigación social. Madrid, Síntesis.

VVAA (2009) La familia y la participación. Monográfico Escuela.
<http://lnx.educacionenmalaga.es/valores/files/2011/12/Revista-Escuela-OCTUBRE-2009.pdf>

VVAA (2024) La Pedagogía Social en Centros Educativos de Secundaria: participación, convivencia y acción comunitaria. Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, Núm. 44.
<https://recyt.fecyt.es/index.php/PSRI/issue/view/4496>

WEB RESOURCES

Agència d'avaluació i prospectiva de l'educació

avaluacioeducativa.gencat.cat

Associació Internacional de Ciutats Educadores

edcities.org

Educació 360

educacio360.cat

El blog de l'educació local, El Diari de l'Educació

diarieducacio.cat

Fundació Carles Pi i Sunyer, Panel de Polítiques Educatives Locals (PPEL)

pisunyer.org

Fundació Equitat

equitat.org

Institut Municipal d'Educació de Barcelona

ajuntament.barcelona.cat

Observatori de l'Educació Local de la Diputació de Barcelona

diba.cat

Plans educatius d'entorn

xtec.gencat.cat

Programa Hermes. Informació Estadística Local

[diba.cat Hermes](http://diba.cat/Hermes)

Síndic de Greuges, notícies i informes sobre segregació escolar

sindic.cat

Software

It's not required.

Course groups and languages

The information provided is provisional until November 30. After this date, you will be able to consult the language of each group through this [link](#). To access the information, you will need to enter the course CODE

Type of teaching	Group	Language	Semester	Shift
(TE) Theory	1	Catalan	second semester	morning-mixed
(PAUL) Classroom practices	1	Catalan	second semester	morning-mixed